

Davacı ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen: Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.

Mithatpaşa Cad. No:14 - ANKARA

Vekilleri : Av. Haydar Asan, Av. Seyhan Muslu Alpaslan
Aynı adreste

Davalı : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza B-3 Blok 06530 - Bilkent/ANKARA

Vekili : Av. Nagehan Özseyhan (Aynı yerde)

İstemin Özeti : Davacı Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. ile Pan Tohum İslah ve Üretim A.Ş. arasında yapılan şeker pancarı tohumu alımına yönelik anlaşmanın, 4054 sayılı Kanun'un 10.maddesi ve 1997/2 sayılı Tebliğin 3.maddesi ile öngörülen bir aylık süre içinde Rekabet Kurumu'na bildirilmemesi nedeniyle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendi uyarınca, her şirkete ayrı ayrı idari para cezası uygulanmasına ilişkin 01.04.2004 tarih ve 04-23/250-54 sayılı Rekabet Kurulu Kararı'nın davacıya yönelik kısımlarının iptali ve yürütülmesinin durdurulması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hâkimi Erkan DEMİRTAŞ'ın Düşüncesi : 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinden itibaren Rekabet Kurulunun inceleme ve araştırmalarında uyulması zorunlu usuller ayrıntılı olarak saptanarak bir çeşit idari usul öngörülmüştür. Buna göre Rekabet Kurulu'nun ihbar, şikâyet veya re'sen başka kaynaklardan öğrendiği bir rekabeti sınırlayan anlaşma, karar ya da uyumlu eylem hakkında ya doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açmaya gerek olup olmadığını anlamak için ön araştırma açmaya karar vereceği, soruşturma açmaya karar verilmesi halinde tarafları bu durumdan haberdar edeceği, böylece yazılı iddia ve savunmaların ileri sürülmesi aşamasına gelineceği, daha sonra taraflarca talep edilme halinde ya da Kurul'ca re'sen sözlü savunma toplantısı yapılmasından sonra nihai karar aşamasına ulaşılabacağı Kanun'da ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da rekabet ihlallerinin saptanabilmesi amacıyla bir idari usul öngörüldüğünden ,Rekabet Kurulu'nun rekabet ihlâliyle ilgili bir karar alırken, konuyu Kanun'da öngörülen biçimde incelemek ve araştırmak zorunluluğu bulunmaktadır.

Bu durumda, Rekabet Kurulu'nca, davacı şirket ile Pan Tohum arasında yapılan anlaşmanın 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne aykırı hükümler içermesi nedeniyle bildirim zorunluluğu olan bir sözleşme olduğu, bu şekilde rekabetin ihlâl edildiği ön araştırma sonucu tespit edilmesine karşın, bu tespitler nedeniyle soruşturma açılması, ileri sürülen hususlarla ilgili olarak Kanun'da öngörülen savunma hakkının ilgililere kullandırılması gerekirken; 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci bendinin (c) fıkrası uyarınca idari para cezası verilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle dava konusu işlemin yürütülmesinin durdurulması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Emin Celâlettin ÖZKAN'ın Düşüncesi : Yürütmenin durdurulmasına karar verilebilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27 nci maddesinde öngörülen koşulların gerçekleşmediği anlaşıldığından, istemin reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava, davacı Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. ile Pan Tohum Islah ve Üretim A.Ş. arasında yapılan şeker pancarı tohumu alımına yönelik anlaşmanın, 4054 sayılı Kanun'un 10.maddesi ve 1997/2 sayılı Tebliğin 3.maddesi ile öngörülen bir aylık süre içinde Rekabet Kurumu'na bildirilmemesi nedeniyle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendi uyarınca, her şirkete ayrı ayrı idari para cezası uygulanmasına ilişkin 01.04.2004 tarih ve 04-23/250-54 sayılı Rekabet Kurulu Kararı'nın iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlikleri teşebbüs birliği olarak tanımladıktan sonra, Kanun'un 4. maddesinde belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmaların, uyumlu eylemlerin ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanarak en çok rastlanılan rekabeti sınırlayıcı davranış örnekleri belirtilmiştir. Anılan Kanun'un 10. maddesinin birinci fıkrasında ise, 4 üncü madde kapsamına giren anlaşma, uyumlu eylem ve kararların yapıldıkları tarihten itibaren bir ay içinde Kurula bildirileceği, anılan hükme aykırı davranılması halinde Kanun'un 16/c hükmü uyarınca idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Anılan madde hükümlerinde belirtildiği üzere 16. madde gereğince cezalandırılan husus; herhangi bir anlaşma, uyumlu eylem veya kararın bildirilmemesi olmayıp, salt rekabeti sınırlayıcı nitelikte olan anlaşma, uyumlu eylem veya kararların Kurum'a bildirilmemesidir.

Diğer yandan, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinde, Kurul'un, ihbar, şikâyet ya da Bakanlığın talebi üzerine veya re'sen bu kanunun 4, 6 ve 7. maddelerinin ihlâl edildiğini tespit etmesi halinde ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine bu Kanunun dördüncü kısmında belirtilen hükümler çerçevesinde, rekabetin tesisi ve ihlâlden önceki durumun korunması için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışları kapsayan bir kararı bildireceği hükme bağlanmış, Kanun'un "Kurulun İnceleme ve Araştırmalarında Usul" başlıklı dördüncü Kısmında, Rekabet Kurulu'nun inceleme ve araştırmalarında uyulması zorunlu usuller ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

Buna göre Kanun'un 41. maddesi gereğince Kurul, önaraştırma raporu üzerine soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar verecektir. İleri sürülen iddialar ciddi ve /

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/6606

yeterli bulunduğu takdirde soruşturma yapılması yolunda karar verilip, Kanun'un 43, 44, 45,46 ve 47. maddelerinde öngörülen prosedür yürütülerek, hakkında soruşturma yürütülenin savunması alındıktan sonra nihai karar verilecektir.

Daha ayrıntılı olarak ifade edilecek olunursa Rekabet Kurulu'nun; ihbar, şikâyet veya re'sen başka kaynaklardan öğrendiği rekabeti sınırlayan bir anlaşma, karar ya da uyumlu eylem hakkında ya doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açmaya gerek olup olmadığını anlamak için ön araştırma yapılmasına karar vereceği, soruşturma açmaya karar vermesi halinde tarafları bu durumdan haberdar edeceği, böylece tarafların yazılı savunmalarını sunma aşamasına gelineceği, daha sonra taraflarca talep edilmesi halinde ya da Kurul'ca re'sen sözlü savunma toplantısı yapılmasından sonra, nihai karar aşamasına gelineceği Kanun'da ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Doktrinde idari usul; idarenin kamu gücünü kullanarak, bireylerin hak ve çıkarlarını etkilemeden önce ilgililerin bir takım hak ve yetkilerle donatılarak, idare önünde menfaatlerini tam olarak korumalarını sağlayan kurallar bütünü olarak tanımlanmıştır. Bu bağlamda Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da rekabet ihlalinin saptanabilmesi amacıyla bir idari usul öngörüldüğünden, Rekabet Kurulu'nun rekabet ihlâline ilişkin bir karar alırken, konuyu Kanun'da öngörülen biçimde incelemek ve araştırmak zorunluluğu bulunmaktadır.

Belirtilen prosedüre uyulmaksızın Kurul'ca, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un yasakladığı bir faaliyetin varlığının saptanmasına ve ceza takibine yasal olanak bulunmamaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı şirket ile Pan Tohum Islah ve Üretim A.Ş. arasında yapılan şeker pancarı tohumu alımına yönelik sözleşme ile sektördeki diğer uygulamaların 4054 sayılı Yasa'yi ihlâl ettiği iddiasıyla ilgili olarak yapılan şikâyet üzerine, Kurum Raportörlerince düzenlenen ön araştırma raporunun Rekabet Kurulu tarafından değerlendirilmesi sonunda dava konusu Kurul kararının alındığı, Kurul tarafından;

" 1- İlgili pazarın her aşamasında hâkim durumda bulunduğu anlaşılan Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'nin gerek Pan Tohum Islah ve Üretim A.Ş. ile yaptığı anlaşma ve gerekse çiftçilerle yaptığı şeker pancarı üretim anlaşması yoluyla şeker pancarı tohumu piyasasını rekabete kapatmak suretiyle hâkim durumunu kötüye kullandığı yönünde karar verilebilmesi için yeterli tespit bulunmadığına,

a) Türkşeker ile Pan Tohum arasında yapılan anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamına girdiğine ve 2002/2 sayılı Grup Muafiyeti Tebliği kapsamını aşan hükümler taşıdığından bildirim tabi olduğuna;

b) Söz konusu sözleşme ile ilgili olarak, 4054 sayılı Kanun'un 10.maddesi ve 1997/2 sayılı Tebliğ'in 3. maddesi ile öngörülen bildirim yükümlülüğünü zamanında yerine getirmemeleri nedeniyle, Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. ile Pan Tohum Islah ve Üretim A.Ş.'ye Kanun'un 16.maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca ayrı ayrı idari para cezası uygulanmasına;

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/6606

c) 4054 sayılı Kanun'un 16.maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, teşebbüse verilen bu cezanın yüzde beşi oranında olmak üzere 05.05.1998 tarihinden sonra Pan Tohum'un yönetim organlarında görev alanlar ile Türkşeker'in yönetim organlarında görev alanlara ayrı ayrı idari para cezası verilmesine,

3- a) Türkşeker ile Pan Tohum arasında yapılan ve 4054 sayılı Kanun'un 4.maddesi kapsamına girdiği tespit olunan anlaşma ile ilgili olarak, aynı Kanun'un 41.maddesi kapsamında soruşturma açılmaksızın sözleşmede düzeltme yapılmasının istenmesine, anlaşmada tarafları 10 yıl süre ile bağlayan hükmün 2002/2 sayılı Grup Muafiyeti Tebliği'ne uygun hale getirilmesi halinde bu anlaşmanın ilgili tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanabileceğine,

b) Bu değişikliğin 60 gün içerisinde yapılarak Rekabet Kurumu'na bildirilmesine; Kurul'ca gerekli görülen düzeltmeler yapılmadan uygulamaya devam edilmesi halinde haklarında soruşturma açılacağı ve aynı Kanun'un 16 ve 17.maddeleri uyarınca işlem yapılacağına taraflara bildirilmesine" karar verilmiştir.

Yukarıda belirtildiği üzere, Rekabet Kurulu'nca, davacı şirketin imzaladığı anlaşmaların 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne aykırı hükümler içermesi nedeniyle bildirim zorunluluğu olan bir sözleşme olduğu, bu şekilde rekabetin ihlâl edildiği ön araştırma sonucu tespit edilmesine karşın, bu tespitler nedeniyle soruşturma açılması, ileri sürülen hususlarla ilgili olarak Kanun'da öngörülen savunma hakkının ilgililere kullanılması gerekirken; bu usule uyulmaksızın 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci bendinin (c) fıkrası uyarınca idari para cezası verilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Başka bir anlatımla, davacı şirketin tedarikçilerle imzaladığı sözleşmelerin Kanun'un anladığı anlamda henüz rekabet ihlâline neden olan bir anlaşma olarak değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır. Bunun saptanması ancak, 4054 sayılı Kanun'da öngörülen idari usul kurallarının uygulanarak soruşturma sonunda verilecek nihai kararla mümkün bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Rekabet Kurulu'nun 01.04.2004 tarih ve 04-23/250-54 sayılı kararının ;davacı şirkete idari para cezası verilmesine ilişkin kısmının, davanın esası hakkında bir karar verilinceye kadar yürütülmesinin durdurulmasına, 13.07.2005 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Z.Ayla	Ali	Turan	Zümrüt
ÖZTÜRK	PERKTAŞ	ÖZTÜRK	KARAKAYA	ÖDEN

ASLI GİBİDİR.